

OPBOUW

WEEKBLAD TOT OPBOUW VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

uitgave van de gereformeerde persvereniging opbouw

JEZUS VER-ZEVENTIG-VOUDIGD (3)

Terugkeer van de zeventig

*„Verheugt u, dat uw namen staan opgetekend in de hemelen.”
(Lucas 10 : 20)*

Hoelang de evangelisatiereis van de zeventig geduurd heeft, weten we niet. Vermoedelijk niet al te lang, vijfendertig groepen van twee man kunnen snel een heel gebied afwerken, en er was immers haast bij!

Maar na verloop van tijd keren ze nogal enthousiast bij Jezus terug. Over alles wat hen opgedragen en toegezegd was spreken ze niet, maar wel zijn ze vól over een ervaring, die ze boven verwachting hebben meegeemaakt: „Zelfs de boze geesten onderwierpen zich aan ons in Uw Naam!” Ze zijn zelf verbaasd en verrukt over zó grote kracht van de Naam van Jezus. Ze spreken Hem nu dan ook aan als de Heer, de Kurios. Ze zijn er diep van overtuigd, dat alleen de Naam dit heeft uitgewerkt. Een ander wapen hadden ze niet en hebben ook wij nog niet. De Naam, de gepredikte, doorgegeven, uitgeroepen en aangeroepen Naam! Daardoor worden verdoolden gered, bedroefden getroost, schuldigen bevrijd, zieken genezen en boze geesten verdreven, uit mens en samenleving. Hebben zij, die deze Naam opheffen daar zelf nog wel fiducia in?

Dat is een vraag naar de éne kant. En een vraag naar de andere kant is: hebben we oog voor de boze geesten, die het leven terroriseren, voor de daemonisering van de samenleving? Kijken we er niet te licht tegen aan, ook bij evangelisatie, en tillen we er niet te licht aan? We hebben de strijd niet tegen vlees en bloed, maar tegen de boze geesten in de lucht, heeft Paulus ons gezegd, en hij wist waarover hij het had!

Maar al te vaak denken we bij „evangelisatie” aan zo iets als een ijverig gesprek in de binnenkamer, bij een geurig kopje koffie en een schemerlamp, - maar het is een keiharde business! En dat was het vooral reeds ten tijde van Jezus op aarde. Het gevecht met de daemonen, die het denken zo vergiftigen.

Als we niet oppassen laten we ons

**DOOR
C. P. PLOOY
EDE**

in onze tijd met het Evangelie terugdringen tot binnen de kerkmuren en leggen we er ons bij neer als de Naam niet meer buiten de zondag treedt. Terecht is op een dergelijke tendenz gewezen in de discussies over het voorontwerp van de antidiscriminatiewet. Binnen huis en kerk en zondag mogen we dan nog wel onze zielezaligheid behartigen, maar het brede terrein van het leven daarbuiten wordt langzamerhand des duivels! In plaats van des HEREN, zoals een psalm belijdt van de aarde en haar volheid.

Maar het is nog niet te laat! Zeventig mannen als lammeren tussen de wolven met maar één wapen: de Naam van Christus! En ze komen verbaasd en verheugd terug: ook de boze geesten blijken hen onderworpen te zijn! Het is nog niet te laat, zolang er in Babel nog drie zijn, die het beeld van de staatsmacht niet willen aanbidden. En zolang er nog zeventuizend zijn, die de knie voor Baäl niet buigen. En zolang er nog zeventig de Naam niet verzwijgen. En dat getal is voor uitbreiding vatbaar: zeventig of twee-en-zeventig en zeventig maal zeventig!

Er is een tijd geweest, dat we niet meer zo dachten aan boze geesten. Het is in een algemeen gekerstende wereld zelfs tot overwonnen bijgeloof verklaard. Koningen regeerden bij de gratie Gods en wetten werden uitgevaardigd in Gods Naam. Openbare gebeden werden overal gedaan. Maar

wat is dat corpus christianum in onze tijd snel afgebrokkeld! Hoeveel heidens ongeloof, dat onderhuids toch nog voortleefde, breekt nu openlijk naar buiten. Het ziet zijn kans schoon om wraak te nemen op wat men nu noemt „de christelijke onderdrukking” en „de kerkelijke terreur” van eeuwen. Vandaag worden de bordjes verhangen en we komen steeds meer in de situatie van schapen onder de wolven. Gebonden duivelen breken los. Wordt dit het einde van het „duizendjarig rijk” zoals in onze kring dit rijk uit Openb. 20 veelal gezien wordt?

Maar toch... die Naam, zo heilig, groot en goed! Die Naam, zo machtig en bevrijdend!

En dan staat Hij daar zelf, de Drager van die Naam en Hij kijkt zijn discipelen in de ogen, en Hij zegt: „Jullie vertellen Mij niets nieuws, lang voor dat jullie op pad gingen en je triumpfen vierden heb Ik de satan, de Grote Tegenspeler, al als een bliksem uit de hemel zien vallen. Bij de verzoeking in de woestijn, waar niet Ik maar hij ten val kwam. En ook later, telkens weer, als Ik over hem zegevierde. En dat gaat door tot de laatste overwinning over de Boze en al zijn boze geesten”. Dát is dus de achtergrond van de successen van de zeventig. De zaak van satan staat er hopeloos voor. Hij heeft in de hemel geen been meer om op te staan. En hij weet het. Daarom gaat hij nog zo geweldig te keer op aarde. Daarom verhevigen zich in onze tijd de tegenstellingen. En daar kunnen we 't nog moeilijk genoeg mee krijgen! Niet altijd kunnen we ons verblijden over „successen”... vaak hebben we te worstelen met teleurstellingen.

Maar, zo zegt Jezus hier, de harten omhoog, opwaarts ten hemel, want dáár zijn de beslissingen al gevallen. Wat zien we daar? De satan eruit, uit de hemel en wij er in, in de hemel! Verheugt u veelmeer daarover, dat uw namen staan opgetekend in de hemelen! Satan mag geen naam meer hebben in de hemel, maar Gods kinderen en Jezus' volgelingen mogen daar een naam hebben! Een naam, die daarboven niet meer doorgehaald wordt. Niet omdat die naam van ons zo heilig is en goed, maar omdat „de aanklager der broeders is nedergevoerd” (Openb. 12 : 10) en „als wij gezondigd hebben hebben wij een Voorspraak bij de Vader, Jezus Chris-

Inhoud

- 49 Ds C. P. Plooy,
Terugkeer van de zeventig
- 50 Drs H. Smit,
Verwondering en navolging
- 50 Ds A. H. Algra,
Pastorale Notities
- 51 Ir. A. W. Biersteker,
Leven... in vertrouwen, vrijheid en verantwoordelijkheid
- 54 D. W. L. Milo,
De heilige Columba

tus, de Rechtvaardige; Hij is een verzoening voor onze zonden, maar niet alleen voor de onze, maar ook voor die der gehele wereld” (1 Joh. 2 : 1, 2). Is dat geen geweldige stimulans voor evangelisatie en zending? O de satan blijft ons de voet dwarszetten, als we daarmee bezig zijn, maar we mogen „hem overwinnen door het bloed van het Lam en door het woord van ons getuigenis” (Openb. 12 : 11).

Het gaat bij de evangelisering van het Koninkrijk Gods om de Naam en onze naam. Onze naam geschreven in de hemel en Jezus' naam verkondigd op de aarde. Maak dat nooit van elkaar los. Judas heeft ook duivelen uitgeworpen, maar zijn naam stond niet opgetekend in de hemelen. En als de andere discipelen niet staan in het geloof in Jezus' overwinning, dan moet Lukas een hoofdstuk eerder nog hun echec vermelden van de vergeefse poging de boze geest uit te drijven uit een bezeten jongen (9 : 37-43).

Achter Jezus aan (of ook voor Hem uit) worden ons grote beloften gegeven van macht over slangen en schorpioenen, ja tegen de hele legermacht van de vijand (v. 19), maar vergeet nooit, dat we de Heer, de Kurios, vóór en achter ons hebben! Dat houdt ons klein en geeft ons tegelijk moed.

„De God des vredes zal weldra de satan onder uw voeten vertreden.

De genade van onze Heer Jezus zij met u!” (Rom. 16 : 20).

De satan onder onze voeten. Maar God zal het doen. En Christus' genade is u genoeg.

Verwondering en navolging

De vorige keer hebben we gezegd, dat het „moeten” van het gebod en het „mogen” van het voorrecht elkander slechts in Christus op een harmonieuze manier kunnen ontmoeten.

Ook de harmonie van „moeten” en „mogen” behoort tot de dingen, die Christus voor ons heeft verworven. Ook die harmonie behoort tot de grote vernieuwing van ons leven, zoals die door de Heilige Geest wordt uitgewerkt.

Om dit geschenk voor ons te kunnen verwerven moest de Here Jezus eerst als de Knecht des Heren in deze harmonie LEVEN. De Bijbel spreekt daar dan ook van. Op een wijze die altijd weer onze eerbiedige verwondering moet opwekken.

Het „moeten” als voorrecht - de Christus

In het leven en werken van onze Here Jezus Christus is het „moeten” alles-beheersend. We treffen dat al aan in de geschiedenis van de twaalfjarige Jezus in de tempel. Jezus vraagt daar aan Jozef en Maria: „Wist gij niet, dat Ik bezig moet zijn met de dingen mijns Vaders?” Het gaat daar om een „moeten”, „behoren” naar Gods wil of opdracht, zoals Prof. Greijdanus zegt. En toch bemerken we hier - Luk. 2 : 40-52 - al overduidelijk, dat het „moeten-van-Gods-wege” voor de Here Jezus een grote vreugde en een verlustiging betekent, een vervulling van zijn hoogste verlangen. Ons veel gehoorde zinnetje „Dat moet nu eenmaal” is bij onze Here totaal ondenkbaar. Een wonderlijke harmonie van „moeten” en „mogen”, van gebod en voorrecht!

In Joh. 4 : 34 treffen we een wonderlijk woord van onze Here aan: „Mijn spijze is de wil te doen desgenen, die Mij gezonden heeft en zijn werk te volbrengen”.

Aan de ene kant de wil, het gebod, van Christus' grote Zender, dat volbracht moet worden; aan de andere zijde het gaan zitten aan de tafel om te eten en te drinken tot verzadiging! Het eerste brengt ons in de sfeer van het allerhoogste „moeten”; het tweede brengt ons in de sfeer van wat we uit onszelf, spontaan, aanvoelen als een behoefte om daar dan ook graag aan te voldoen! Voor onze Here Jezus is het eerste als het tweede, het „moeten” als een eigen behoefte, de gehoorzaamheid als een gretig toetasten! Wat een wonderlijke harmonie van gebod en voorrecht!

Tot Zacheus zegt de Here Jezus: „... want heden moet Ik in uw huis vertoeven”. In dat „moeten” staat weer Gods wil en opdracht centraal. Zie Luk. 19 : 5. Daarnaast mogen we vernemen, dat de Here met ontferming bewogen werd over de weduwe van Naïm, die haar enige zoon moest

DOOR H. SMIT BARENDRECHT

uitdragen, en dat Hij die zoon opwekte uit de dood. Hier valt de nadruk op het hartelijke, het diepgemeende, het spontaan-liefdevolle in het optreden van Christus. Zie Luk. 7 : 11-17.

We mogen naar mijn overtuiging de beide elementen over de beide geschiedenissen en over alle andere evangelie-berichten uitstreken. Al die geschiedenissen van Jezus' grote daden zijn vervuld van het heiligste „moeten” en van de diepst-gemeende spontane harte-

lijkheid, van het gebod van God en van het liefdevolle verlangen om te helpen! De Here deed het werk, dat de Vader Hem had opgedragen. Maar Hij had zich dat gebodene op een volmaakte manier eigen gemaakt! Het was Hem eigen. De wonderlijke volheid van een woord eenmaal door David gesproken:

„Ik heb lust om uw wil te doen, mijn God; uw wet is in mijn binnenste” (Ps. 40 : 9).

Wéér: De wonderlijke harmonie!

De mens als „antwoordelijk” wezen

God heeft deze harmonie bedoeld, toen Hij de mens schiep. De mens werd geschapen - om een mooie uitdrukking van Prof. H. Berkhof te gebruiken - als *antwoordelijk* wezen. Hij was ertoe bestemd *antwoord* te geven op het *Woord* van zijn Schepper en om in al zijn leven en werken dat antwoord te zijn. Hij is geschapen voor het Verbond. Buiten dat Verbond is het mensenbestaan ontregeld, gebroken, gebonden in zonde. De mens-op-zichzelf is een drogbeeld van wat de Here met die mens had bedoeld!

De zondeval is gekomen. De zonde werkt overal door. Ook in de proeven van mensbeschouwing, die ons voor ogen worden gesteld. Altijd weer wordt de mens beschouwd als een wezen, dat in zichzelf en op zichzelf *af* is. Of - wat bescheidener - als een wezen, dat in de gemeenschap met andere

mensen naar zijn volheid *op weg* is. Altijd weer kan de naam van de Here worden gemist bij de omschrijving van het wezenlijke van de mens! De abnormaliteit wordt dan het wezenlijke!

Denkt u vooral niet, dat je deze gedachten alleen maar aantreft bij grote denkers: filosofen, antropologen, sociologen en nog andere „ogen”. Neen, deze gedachte zit de zondige mens in het bloed. Dat kun je ook helaas in de kerk nog heel goed merken. Vooral als je iemand moet vermanen om een verkeerde levensrichting of levenskeus. Dan staat het erg duidelijk vóór je: Mijn leven was zo mooi af en compleet! Maar nu komt de Here *er tussen!* Hij wil er ook nog ingepast worden. Maar dat wordt „wringen”. En dan wordt het heilige „moeten” zo vaak aangevoeld als iets dat ons vreemd is, als een inbraak, als een klap met een stenen tafel, zoals iemand het in een wrange zinspeling op de Wetgeving eens noemde.

In onze Here Jezus staat vóór ons de Zoon van God en tegelijk de mens-naar-Gods-bedoeling. Hij is niet de mens-op-zichzelf. Hij is niet de mens, die God „binnenlaat” op een bepaald punt van de weg, die hijzelf al had uitgestippeld. Hij is ten volle de *antwoordelijke* mens, die leeft vóór en van het doen van de wil van de Vader. Geen deeltje in de ruimte van zijn leven is aan God onttrokken. Geen puntje in de diepste diepte van zijn hart! Wij kunnen dat niet begrijpen. En dat niet-

Versje 10

Bij het opruimen van een kast vind ik oude schoolrapporten van onze kinderen. De cijfers variëren van 5 tot 9, maar bovenaan de lijst staat: Versje 10.

Je zou kunnen denken dat een kind met een minder goed rapport door die 10 bemoedigd zal zijn, maar dat is niet het geval. Ik weet nog dat „Versje 10” mijn kinderen niet veel zei, want een versje leren dat kan iedereen en die 10 telt niet mee voor de overgang. Een 10 voor rekenen legt meer gewicht in de schaal.

Pas veel later gaat „versje 10” meetellen. Ik bedoel nu niet dat dit bij mijn kinderen het geval is, maar bij een oudere generatie toch wel. Als namelijk de gemeente, gehoord de kerkeraad, besluit tot invoering van een nieuwe psalmberijming. Dan wordt de klacht overgenomen: Wat heb ik er nu aan, dat ik indertijd al die psalmversjes uit het hoofd geleerd heb. Ik ben dus tegen die nieuwe berijming.

Het schijnt dat er in de vrijgemaakte kerken wat deining is over haar proefbundel van de psalmen. Sommi-

Pastorale Notities

DOOR A. H. ALGRA MAASSLUIS

gen willen dat die proefbundel niet definitief wordt en anderen klagen dan weer, dat dus op de Gereformeerde scholen de kindertjes „voor niets” uit die proefbundel de versjes van buiten hebben geleerd. Die klacht lijkt mij absurd, want schoolleiders hebben toch een behoorlijke dosis intelligentie en weten dan ook, dat het eigenaardige van een proef is dat ze mislukken kan. Een proefbundel kan verworpen worden en dan wacht je toch zeker met het van buiten laten leren van de versjes daaruit, totdat de bundel definitief is. Zonder mezelf daarop te verheffen kan ik stellen dat ik een groot aantal verzen uit de oude berijming uit het hoofd ken; trouwens ook de Heidelbergse Catechismus ken ik

van buiten, en het oude doopsformulier en het lange avondmaalsformulier.

Aan al die moeizaam verworven kennis heb ik nagenoeg niets meer. Ik ben nu al enkele jaren bezig, de nieuwe berijming van buiten te leren en het gelukt nog ook. Wij hebben trouwens in de gemeente een dame gekend, die al tegen de zeventig liep en in het geheel niet tegen de nieuwe berijming, hoor! Elke week leert ze een nieuw versje. Dat wordt weer „Versje 10”. Ik neem m'n pet er voor af.

Het is sommige Christelijke scholen verweten, dat er geen psalmversjes meer geleerd worden. Dit is voor moeders een gemakkelijk handvat om bezwaar te hebben tegen die school. Maar ik weet niet of je een school veroordelen moet om het feit dat er geen psalmversjes meer van buiten geleerd worden, want, zoals ik zei, later vormen die versjes, die erin gestampt zijn, een reden om tegen een noodzakelijke verbetering van het psalmboek te zijn. Het is ermee als met de koperen slang, die Hiskia tenslotte maar vernietigd heeft, omdat het volk er teveel in was gaan zien.

begrijpen houdt ons de spiegel van onze zonde voor!

„Plicht” en „Neiging”

Volgens de grote wijsgeer Immanuel Kant bestaat er een diepe tegenstelling tussen handelen „aus Pflicht” en handelen „aus Neigung”. Op de achtergronden van die gedachte zullen we niet ingaan. In die diepte zou de lezer spoedig verdrinken (de schrijver trouwens ook!). Toch is er in die tegenstelling ook iets, dat ons direct aanspreekt!

Bij het handelen „uit plicht” denken we aan iemand, die met zijn rede inziet wat behoorlijk is, die vervolgens de wilsbeslissing neemt om naar dat inzicht te handelen en die deze wilsbeslissing ook uitvoert. Een dergelijk handelen mag volgens Kant „zedelijk” worden genoemd. Bij het handelen „uit neiging” denken we aan iemand, die terecht komt waar de „zwaartekracht” van zijn pakket-aan-neigingen-en-verlangens hem heenvoert. Zo iemand noemen we al gauw „wil-loos”. We denken aan een verslaafde. Waar nu het redelijke inzicht en de wilsbeslissing ontbreken, daar is volgens Kant geen sprake van zedelijk handelen. Daar heerst alleen maar een soort neigingen-zwaartekracht en je kunt de zwaartekracht toch zeker niet als iets „zedelijks” beschouwen!

Vandaar de onderscheiding „aus Pflicht” - „aus Neigung”! Hier kunnen we Kant eigenlijk heel goed volgen! We zouden zijn tegenstelling kunnen overnemen! Waarom kunnen we dat zo gemakkelijk? Omdat wij telkens weer de ervaring opdoen, dat er een tegenstrijdigheid bestaat tussen onze weloverwogen wilsbeslissingen enerzijds en datgene wat we zouden doen, als we ons verlangen werkelijk uitleefden, aan de andere kant! Tussen het gebodene en ons handelen zit altijd weer een kloof, of - op zijn minst - een drempel. En die drempel moeten we „nemen” door een uitdrukkelijke beslissing van onze wil! Tussen onze neiging en ons handelen zit daarentegen helemaal geen kloof en zelfs geen drempel. Je komt van het eerste naar het tweede als iemand die op een glijbaan zit! De ervaring van die „drempel” is echter tegelijk de ervaring van ons zondaar-zijn!

Om dat laatste te begrijpen, moeten we op onze Here Jezus zien! Heeft Hij de jongeling van Naïn opgewekt „uit plicht” of „uit neiging”? Die vraag is op zichzelf al oneerbiedig en geeft blijk van een totaal verkeerde benadering! We beseffen best, dat we hier een tegenstelling-van-ons aan de Here opdringen. Voor Hem bestaat ons „of - of” niet! Neen, onze tegenstelling hoort thuis in een zondige wereld!

„Ik heb lust om uw wil te doen,

mijn God...” - harmonie van genegenheid, neiging, erkenning van het gebod, gehoorzaamheid! De grote Immanuel Kant heeft wel gerekend met de mens-in-déze-wereld. Maar hij dacht niet aan de schepping. Hij dacht niet aan het Verbond. Hij is helaas te weinig toegekomen aan zijn eigen vóórnaam!

De Here beveelt ons, dat we Hem en onze naaste zullen liefhebben. Hij *beveelt de liefde!* Hij beveelt ons de harmonie van het heilige „moeten” en de diepste genegenheden van ons hart!

Maar wat komen ook wij Kant's tegenstelling vaak slecht te boven! boven!

Navolging

We lezen en horen over onze Here Jezus Christus met verwondering. We leren onze zonde kennen. Dat is goed. Maar daarbij mogen we niet blijven staan. De Here vraagt van ons návolging. De Geest van Christus eigent ons toe wat we in Christus hebben. En Hij eigent ons dat toe door ons dingen te gebieden, die we niet in ons heb-

ben, die we *uit* onszelf niet kunnen en niet eens willen. Dat is het wonder van de Geest en zijn werk! Ik denk weer aan Rom. 13 : 8-10. Paulus somt daar enkele geboden op. Het „Gij zult...” staat duidelijk voor ons. Het zevende, zesde, achtste en tiende gebod krijgen we letterlijk te horen. En al deze geboden zijn samengevat in dat éne: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf. En deze liefde wordt ons voorgehouden als de vervulling van de wet! Alles overbekend! Maar wat een verbazingwekkende volheid: „Gij zult” - het gebod en de gehoorzaamheid in zijn verschillende vertakkingen; daarin, daarbij en daardoorheen de liefde - hart, genegenheid, neiging. Een grote harmonie inderdaad! Maar nu in een gebod aan ons!

Wij zouden willen zeggen, dat we het niet kunnen! Dat mogen we ook zeggen! Maar we mogen het niet zeggen in een tégenspraak tegen Gods Woord. Dan zouden we lijken op een verlamde, die het „Sta op en wandel” van de Here Jezus heeft gehoord en die dan vraagt, of de Here niet ziet,

Redactie

Ir. A. W. Biersteker
T. Hoekstra
Drs. H. de Jong
Drs. P. J. van Kampen
Mr. dr. J. Meulink
D. W. L. Milo
Ds. E. R. Postma
Drs. W. G. Rietkerk

Adres van de Redactie:

Ds. K. Muller, Dovenetel 45,
8446 SH Heerenveen
Tel. 05130-20476

Kerknieuws / Uit breder kring

M. J. F. van der Wal
Brugakker 60-17
3704 RA Zeist
Tel. 03404-61525

dat dat onmogelijk is! Tegenspraak in ongelof!

Als Hij gebiedt, dan kunnen wij. Uit Hem!

Maar hoe gaat het nu in de praktijk met die navolging? En hoe moeten we gaan om op dat pad te blijven? Daarover de volgende keer!

Léven.... in vertrouwen, vrijheid en verantwoordelijkheid

Geef ze de ruimte: staat en burger (4)

In dit hoofdstuk staan we allereerst stil bij de vraag wat de staat nu eigenlijk tot 'staat' maakt. Wat is het eigene, het kenmerkende van het samenlevingsverband 'staat'? En wat is de taak van de overheid, het gezagsdragend orgaan in een staat?

Vervolgens letten we op de grenzen van die taak en op de omstandigheden waaronder alsook de wijze waarop die grenzen mogen worden overschreden.

Die beschouwingen monden uit in een slotartikel over de noodzaak tot optimalisatie van de vrijheid voor de burger, terwille van kultuurontplooiing.

Een christen en de staat

Wat is nu eigenlijk de 'staat'? De vraag stellen is gemakkelijker dan haar te beantwoorden.

Intuïtief hebben we wel enig besef van wat de staat is, maar om dat onder woorden te brengen, is heel wat anders.

Bestaat de staat inderdaad bij gratie van een 'sociaal verdrag', zoals Rousseau leerde? Anders gezegd: is de staat niet meer dan een samenlevingsverband, waarbinnen (sovereine) burgers met elkaar afspraken maken, waarbij een gekozen overheid heeft toe te zien op de naleving daarvan? De ham-

DOOR
**A. W. BIERSTEKER
MAARSSSEN BROEK**

vraag bij deze (socialistische) visie op de staat/overheid is echter, vanwaar de overheid dan haar bevoegdheid heeft om (toch) in te grijpen in die situaties, waarvoor geen afspraken zijn gemaakt, ofwel omdat de situatie geheel nieuw is, ofwel omdat men geen afspraak heeft kunnen maken bij gebrek aan overeenstemming?

Of is de (extreem) liberale visie juist, dat de staat slechts de minimale taak heeft om de individuele vrijheden en rechten van de burgers te garanderen, en niet meer dan dat? Met welk recht zou de overheid zich dan bemoeien met bijvoorbeeld cultuur, of met recreatie of met maatschappelijk werk? Met welk recht zou ze zich richten op sociale vraagstukken? Waarom zouden de vrije burgers zelf niet in staat zijn op die terreinen 'orde op zaken' te stellen/bewaren? De 'vrije markt' van vraag en aanbod zorgt toch voor een goed evenwicht?

Nogmaals: wat is de 'staat' eigenlijk? En wat is de rol van de overheid?

Welke grond is er eigenlijk voor een christen om het bestaan van een staat, en het gezag van een overheid, te accepteren?

Het simpele feit dat hij (of zij) als burger van de Nederlandse staat is geboren, is toch onvoldoende grond om die staat en het gezag van de (in dit geval: Nederlandse) overheid te aanvaarden! Welke grond dan wel?

Het mag misschien wat bevreemding wekken om vraagtekens te plaatsen bij zoiets alledaags als een staat annex overheid, die we

Ondanks het feit, dat het voor u liggende artikel het vierde deel is uit een serie, hoeft u toch niet terug te schrikken voor lezing ervan. Het is zonder moeite te volgen, ook als u geen kennis hebt kunnen nemen van de voorgaande artikelen.

als vanzelfsprekend ervaren... maar is het wel zo vanzelfsprekend? Er zijn immers ook oprechte christenen, die kortweg stellen dat Gods' Koninkrijk niet van deze wereld is, en dat we ons dus maar niet zoveel gelegen moeten laten liggen aan zo'n aardse overheid: het gaat hen wat te ver om tot verzet op te roepen, maar actief bijdragen tot het goed functioneren - volgens welke maatstaf ook - van die overheid, bijvoorbeeld door te stemmen, of door politiek actief te worden via een partij, dat doen ze ook niet. 'Het Koninkrijk der Hemelen heeft niets gemeen met het Koninkrijk der Nederlanden' - zo redeneren zij. (En juist dáárin vergissen zij zich zeer, en doen ze zowel Christus als iedere volgeling van Christus tekort!).

Er zijn ook christenen, die menen dat de kerk als 'dienaresse Gods' (mede) tot taak heeft de rol van een aardse overheid te vervullen. Eeuwenlang heeft deze gedachte geheerst in de Katholieke Kerk; Vaticaanstad is een overblijfsel van die mening. Ook nu nog, in sommige gereformeerde kringen, bestaat deze voorkeur voor een 'kerkstaat' nog wel (als uitvloeisel van de theokratische gedachte, met als keerzijde van die 'medaille' de opvatting, dat de staat ook taken van de kerk zou behoren te vervullen - onder verwijzing naar art. 36 NGB).

Kennelijk is het bestaan van een staat, en de acceptatie van een overheid dus niet zó vanzelfsprekend als je op het eerste gezicht zou denken!

Als we een antwoord zoeken in de Bijbel - en we zijn dan op een goed spoor! - dan nog is het niet gemakkelijk. Zeker niet als we zouden zoeken naar enkele teksten, die ons klaar en helder zouden openbaren hoe wij over de staat en overheid hebben te denken, zoals die anno heden bestaan. De Here God geeft ons in Zijn Woord wel een groot aantal aanknopingspunten:

- de Here zelf stelt Mozes aan tot leider van het volk Israël bij de Uittocht uit Egypte (Ex. 2, 3).
- Mozes krijgt van zijn schoonvader Jethro het advies tot het aanstellen van 'godvrezende, betrouwbare mannen' als 'overste', die Mozes terzijde moeten staan

in de rechtspraak over 'kleine zaken' (Ex. 18 : 13 e.v., m.n. vs. 18!).

- nadat het volk Israël eenmaal in Kanaän is gekomen, stelt de Here telkens 'richters' (= rechters) aan, die in Zijn dienst optreden.

- dan na het 'In die dagen was er geen koning in Israël; ieder deed wat goed was in zijn ogen' (Richt. 21 : 25), komt het veelzeggende antwoord van de Here op de roep van het volk Israël om een koning: Hij stuurt Samuël op pad om Saul te zalven (1 Sam. 8, 9, 10), ondanks het feit, dat het volk Hem 'heeft verworpen, dat Ik geen koning over hen zou zijn' (1 Sam. 8 : 7)¹⁾

Al deze schriftplaatsen uit het Oude Testament wekken de indruk dat het naar Gods' wil was, dat er enige vorm van een overheid - hoe rudimentair ook - ontstond bij het volk Israël - Zijn verkoren Volk!

Het Nieuwe Testament draagt stellig bij tot bevestiging van die indruk:

- het was gehoorzaamheid van Jozef en Maria aan de (heidenese) keizer Augustus, die vervulling bracht van de profetie dat de Messias in Bethlehem geboren zou worden.
- de Here Jezus ontkent Pilatus zijn aardse macht niet, ook al wijst hij hem er wel met niet mis te verstane woorden op, dat die macht hem van God gegeven is (Joh. 18 : 11).
- ook de welbekende uitdrukking 'Geef dan de keizer wat des keizers is' (Matth. 22 : 21) maakt maar al te duidelijk dat Jezus niet gekomen is om revolutie tegen het Romeinse rijk te prediken; evenzo duidelijk is het dat dit niet ten koste mag (behoeft te) gaan van de gehoorzaamheid aan God: 'geef Gode wat Gods is' (zie ook Hand. 4 : 19).
- vervolgens: Rom. 13 maakt maar al te duidelijk dat de overheid een instelling Gods is, 'u ten goede'.
- en tot slot: de oproep tot voorbede en dankzegging voor '... koningen en alle hooggeplaatsten, opdat wij een stil en rustig leven mogen leiden in alle godsvrucht en waardigheid'... spreekt zulks niet boekdelen?

Men lette op de cursieve woorden: leider, oversten, richters, koning, keizer, aardse macht, Romeinse rijk, overheid een instelling Gods. Zit daar geen lijn in?

¹⁾ 1 Sam. 8, m.n. de verzen 6 e.v. zijn niet goed te begrijpen, zonder ook Deut. 17 : 14-20 (richtlijnen voor het aanstellen van een koning) erbij te betrekken (o.a.)

Samenvattend mogen we stellen, dat de Bijbel ons het bestaan van een (aardse) overheid openbaart als iets dat overeenstemt met Zijn Wil, met Zijn plan met de schepping.

Dan ga ik er hier en nu maar aan voorbij, welke les we in dit verband mogen leren uit onze vaderlandse geschiedenis: de betekenis van Willem van Oranje - de prins van Oranje - is niet met een paar woorden weer te geven.

Taak van de overheid

Ook geven de genoemde schriftplaatsen een indicatie van de taak van die overheid; telkens gaat het om het verschaffen van recht, en ook om het weren en het bestraffen van kwaad, van onrecht. Denk aan Rom. 13 - zie art. 36 NGB. En let op de vele, vele malen dat de Here bij monde van Zijn profeten aan de leiders van het volk (de oudsten) verwijt, dat ze geen recht doen aan weduw, wees en ontheemde, dat ze met ongelijke maat meten (de rijke naar de ogen zien) etc.

Je zou het zo kunnen zeggen: *het is de taak van de overheid om recht te bevorderen en onrecht te bestrijden*. Er zou nog veel te schrijven zijn over deze omschrijving/typering van de overheidstaak (in feite zijn er dan ook vele dikke boeken over geschreven; volgens de literatuurlijsten in de boeken, welke aan het slot van deze artikelenserie ter lezing zullen worden aanbevolen).

Hier-en-nu slechts enkele opmerkingen:

1. De term 'recht' is beperkt tot het 'publiekrechtelijke': de overheid moet een onrechtvaardige bejegening op het publieke erf bestrijden (geen 'klassejustitie' bijvoorbeeld), maar moet zich erbuiten houden als op privaat terrein onrecht geschiedt (bijv.: 'voortrekken' van één van de kinderen door een ouder).
2. 'Recht bevorderen' is iets totaal anders dan 'recht handhaven'! Het eerste vraagt om actie, om oplettendheid, om vooruitzien, teneinde te kunnen (blijven) regeren.
3. Vanwege het tweede deel van de gegeven omschrijving van de overheidstaak gebruikten onze christelijke voorouders wel de uitdrukking, dat de staat, de overheid er was 'om der zonde wil', ter beteugeling van het kwaad. Waarlijk, een gedachte om (lang) bij stil te staan, temeer als daarbij bedacht wordt wat we in het vorige artikel al schreven over de ontplooiing en verrijking van de cultuur, mits de richtinggevende beginselen van de 'sovereiniteit in eigen kring' en van de 'balans tussen gezag

en vrijheid' als richtsnoer worden aangehouden.

Het onderhouden van recht en gerechtigheid en het weren van onrecht door de overheid, dienen ook in het teken te staan van het vervullen van de kultuuroppdracht, door burgers en overheid tezamen.

Overheid: houd je bij je leest

Overeenkomstig het eerder besproken beginsel van de 'sovereiniteit in eigen kring', moeten we ook aan de overheid de spiegel voorhouden omtrent haar functionaliteiten.

Respekteert ze voldoende de eigen geaardheid van de diverse andere samenlevingsverbanden, zoals daar zijn: kerk, school, gezin, bedrijf, vereniging...?

Of heeft ze veeleer de neiging om haar invloed uit te strekken naar alles wat binnen haar bereik ligt?

Er zijn goede argumenten te geven voor het laatste. Er zijn stellig even zo veel sterke argumenten aan te voeren voor de stelling, dat daaruit de (stilzwijgende) invloed van het socialistisch denken blijkt. Dengerink spreekt over een 'infektie' door een 'vorm van personalistisch socialisme' binnen het 'Calvinistische kamp' (1980, p. 69). En Van Riessen waarschuwde reeds in het begin van de jaren 50 - de jaren met de diverse kabinetten Drees - voor een ontwikkeling van de samenleving in de richting van het 'collectivisme', samengaande met de opkomst van een 'nihilistische massamens'! (Maatschappij der Toekomst, hdst III).

En inderdaad valt moeilijk aan de konklusie te ontkomen, dat de overheid zich in de afgelopen 30 jaar niet heeft laten leiden door het beginsel van de 'sovereiniteit-in-eigen-kring', en dat als gevolg daarvan de zaak op diverse fronten 'muurvast' zit.

De overheid heeft metterdaad bemoeienis gehad met velerlei sectoren: de economie (loon- en prijsontwikkeling, steun aan bedrijven, nationalisaties), het onderwijs (mammoetwet, leidende tot dikwijls grootschalige - dus anonieme - scholengemeenschappen; opgelegde 'demokratisering', als ware de school een 'parlementair-demokratische (mini-)staat'), de pers en de media (steun aan dagbladen), het verenigingsleven (sporthallen, zwembaden, kantines, tennisbanen...) tot subsidies voor voetbalclubs toe!), het gezinsleven (bijv. de diverse regelingen wat betreft de onderlinge (gezags-)verhoudingen binnen het gezin), 'nationalisatie van het maatschappelijk werk (inkl. de daarmee verbonden 'professionalisering' c.q. dekonfessionalisering; toenemende bureaucratische rompslomp) enz. enz.

Voor op sociaal-ekonomisch terrein zit de zaak nu muurvast. Er is een zo omvangrijk bouwwerk van rechten/plichten opgebouwd, dat een dringend gewenste sanering alleen maar mogelijk lijkt door een *geheel nieuw* bouwwerk van de grond af op te zetten. Maar vooralsnog lijkt de bereidheid daartoe gering, nog daargelaten of de overheid erin zal kunnen slagen het verzet van de verscheidene belangengroepen daartegen te breken.

En dan nog blijft de fundamentele vraag of een dergelijk centrale en dirigistische aanpak van de sociaal-ekonomische problematiek (op den duur) tot een goede oplossing leidt.

Wij menen van niet. We vervallen echter ook niet in de liberale visie 'laissez faire, laissez aller'; 'lekker jezelf zijn' en 'opkomen voor jezelf'.

Wél pleiten we voor eerherstel van *richtinggevend* beginsel van de 'sovereiniteit-in-eigen-kring'.

Overheid, houd je bij je leest. Bevorder recht en bestrijd onrecht.

Inderdaad - het zij van meet af aan duidelijk gesteld - het bevorderen van recht e/o het bestrijden van onrecht *kán* met zich meebrengen, dat een overheid ingrijpt in de gang van zaken in andere samenlevingsverbanden. Bijvoorbeeld ter bestrijding van armoede e/o uitbuiting, tot behoud van werkgelegenheid, ter wegneming van enige vorm van onderdrukking binnen het gezin, tot verhindering of beperking van excessen in het kader van diakonale en maatschappelijke hulp vanuit de kerken.

Maar, en dat moet met nadruk gesteld worden, zulks *mag* per se niet betekenen dat de overheid de diverse verantwoordelijkheden, geheel of ten dele, overneemt.

Integendeel: als er al een nood-situatie zich voordoet in enig samenlevingsverband, waarbij overheidsingrijpen terwille van het (on-)recht geboden is, dan nog *dient het overheidshandelen erop gericht te zijn zichzelf zo spoedig mogelijk overbodig te maken!* Dat is de clou van alle overheidshandelen buiten het terrein van recht of onrecht.

De overheid moet zich zoveel mogelijk beperken in haar functies t.o.v. andere samenlevingsverbanden. Ze moet zoveel mogelijk zich terughouden, en blijven bij haar taak: het bevorderen van recht, het bestrijden van onrecht.

Als ze dat niet doet, dan is het vrijwel zeker, dat ze al gauw 'al te rechtvaardig' wordt... denk aan het huidige stelsel van sociale zekerheid, dat bol staat van 'rechten', maar waarin maar al te gemakkelijk voorbij wordt gegaan aan *echte* nood. Dat wil niet al-

leen zeggen, dat bij het verlenen van (sociale) hulp te zelden wordt gevraagd naar de *nood* welke gelenigd moet worden (zodat de zotte situatie bestaat dat in het ene huishouden rijk geleefd wordt van meerdere uitkeringen, terwijl in een ander huishouden 'gesappeld' moet worden op basis van één inkomen uit - soms harde! - arbeid).

Dat wil óók zeggen dat sociale hulp maar al te vaak gereduceerd is tot (louter) financiële hulp, *met voorbijgaan van de echte nood*: het schrijnend gebrek aan (mede-) menselijkheid! Aan naastenliefde! Op zichzelf valt de overheid daarin niet te scherp te veroordelen: ze kan niet anders of beter! Wat *kán* ze méér bieden dan financiële bijstand, *wát* méér dan strak gereglementeerde en min-of-meer anonieme maatschappelijke ondersteuning. De overheid kan naar haar aard (structuur) nooit de plaats innemen van een warmbloedig, méélevend medemens, zelfs niet als ze vertegenwoordigd wordt door haar beste onderdanen!

Kortom: overheid, houd je bij je leest.

Ingezonden

Ouderen van non-actief naar anders actief

Het aantal ouderen stijgt! Meer dan 1½ miljoen Nederlanders hebben A.O.W. en nog eens 1½ miljoen mensen, boven de 50 jaar vallen nu buiten, wat het productieproces wordt genoemd.

Zeker, niemand lijdt honger, maar toch lijden er mensen gebrek: Ze zijn hun functie in de samenleving kwijt! Geen baan meer hebben, betekent in tal van gevallen ook op andere terreinen niet meer meetellen en zeker niet meer meebeslissen. Er wordt voor je gedacht en beslist!

Ook in familiekring doet men soms meewarig of beschermend en in veel gezinnen ontstaan spanningen tussen de echtgenoten; soms ook tussen de A.O.W.-vader en de wel werkende kinderen. Denk ook aan de moeilijke situatie van de huisvrouw, die steeds moet inspelen op nieuwe, onverwachte situaties: Kinderen eerder zelfstandig en het huis uit en de man eerder dan verwacht blijvend thuis... De werkloos geworden ongehuwde, die vaak aan zijn of haar maatschappelijke positie veel sociale contacten te danken had, raakt eveneens veel meer kwijt dan alleen de baan. Iedere bijbellezer kan weten, dat de gedachte: Geen baan, dan ook geen maatschappelijk functioneren, volkomen *fout* is.

We hebben immers *allemaal* de opdracht Gods Schepping te bewaren en uit te bouwen?

De gedane oproep aan het adres van de overheid is geen doel in zichzelf. Integendeel.

Het is een middel tot cultuurontplooiing, in gehoorzaamheid aan God.

Er zijn voorbeelden uit de geschiedenis aan te voeren, die de gedachte voeden, dat het respekteren van de zelfstandigheid van de samenlevingsverbanden staat, kerk, school etc. metterdaad bijdraagt aan ontplooiing van de cultuur. Denk bijvoorbeeld aan de opbloei van de cultuur na de verwerping van de kerkelijke hiërarchie van de (duistere) Middeleeuwen (voor meerdere voorbeelden, zie Maatschappij der Toekomst, p. 90/91).

Als waar is, dat een (zelfstandige) *verhouding tussen* de samenlevingsverbanden bijdraagt tot cultuurontplooiing, temeer geldt dat voor de verhoudingen *binnen* een samenlevingsverband. In ons geval gaat het met name om de relatie overheid-burger. En dat is aan de orde in een volgend artikel.

Over salaris wordt in Genesis niet gesproken!

De opdracht zelf blijft echter, óók als je 65 bent geweest; in de A.O.W. bent terecht gekomen of van de V.U.T.- of enige andere uitkeringsregeling gebruik maakt!

Als we ons dit realiseren, wordt het vanzelfsprekend, dat ouderen ingeschakeld blijven in het kerkelijk en maatschappelijk leven, in het bestuurlijke en uitvoerende vlak.

Hebben de ouderen zelf ook geen schuld aan de uitschakeling?

Vaak hebben ze zich onttrokken aan hun verantwoordelijkheid: Ze gingen rusten!

De veelal door de overheid geschapen en ook betaalde voorzieningen waren immers prima? Kruiswerk, gezinshulp, bejaardenzorg, sociaal werk, enz. enz.

We hebben er ons, met zijn allen, nauwelijks om bekommerd, dat overheidszorg óók inhield het steeds vager worden of zelfs het verlies van

de grondslag, die *avn* onze eigen instellingen (kruiswerk, bejaardenhuizen etc.) het uitgangspunt behoort te zijn.

Nu, in 1983 zijn er 3.000.000 ouderen en de regering constateert in de recente 'beleidsbrief ouderenbeleid' van minister Brinkman, dat de opvang van alle zorgtaken door *beroepskrachten* in het materiële en in het immateriële vlak een *onbetaalbare*, dus *onhaalbare* zaak is.

Het komt er in grove trekken op neer, dat we allemaal, maar zeker als Christenen, weer voor elkaar gaan zorgen!

En we kunnen heel veel voor elkaar doen!

Het merendeel van de 3 miljoen ouderen is best in staat de ander te helpen. Niet alleen om de regering te helpen bezuinigen, maar vooral omdat het onze bijbelse opdracht is: Lees 1 Cor. 12 er maar eens op na!

Is er werkelijk in de zorg en hulp 'vakkennis' nodig, dan zal de bestaande beroepszorg blijven inspringen. - Is het ons onverschillig, van welk 'beginsel' maatschappelijk werk, gezins- en bejaardenhulp uitgaat? Zo niet, dan zullen we heel waakzaam moeten zijn!

De wet „gelijke behandeling” komt in de praktijk neer op terugdringing van onze geestelijke vrijheid en het ontwerp van de nieuwe wet op de „bejaardenoorden” is een bedreiging van het christelijk karakter van onze tehuizen...

We zullen, ouderen en jongeren, pal moeten staan!

U begrijpt, dat er veel werk te doen is: *Zelfhulp en onderlinge hulp.*

Het waarborgen van het juiste karakter van de hulporganisaties.

Door het decentralisatiebeleid van de overheid zullen de ouderen erbij moeten zijn, zowel op landelijk, provinciaal als plaatselijk vlak.

Vanzelfsprekend is daar wel een organisatie voor nodig, die op elk vlak meesprekt en voorlichting geeft.

De Protestants Christelijke Ouderenbond in Nederland (20.000 leden, 135 plaatselijke afdelingen) tracht zo'n organisatie te zijn.

Belangstelling? Vraag inlichtingen: P.C.O.B., antwoordnr. 609, 7440 VH Rijssen, tel. 05480-16916 (postzegel niet nodig).

H. Zwaag, voorz. P.C.O.B.

Nederlands Bijbelgenootschap

Dit jaar bestaat het Nederlands Bijbelgenootschap 170 jaar. Eén van de landen waar het verantwoordelijk was voor het vertalen en verspreiden van de bijbel was Kameroen.

Nu is die taak overgenomen door een eigen Kameroens Bijbelgenootschap. Maar nog altijd begeleidt daar een Nederlander, dr Krijn van der Jagt, het uitgebreide vertaalwerk.

In de komende jaren zullen in dit land drie volledige bijbels; zeker tien nieuwe testamenten en een groot aantal bijbelgedeelten moeten worden gepubliceerd. Het NBG organiseert in de eerste week van april een landelijke ledenwerfactie om landen als Kameroen te blijven steunen in dit werk.

De heilige Columba

een stukje kerkgeschiedenis

Anderhalve eeuw voordat Willibrordus en Bonifatius probeerden de Friezen, Saksen en Germanen tot het christendom te bewegen, kenden de Ieren al hun vurige zendelingen. Daaronder neemt Columba een grote plaats in. Deze Columba, de apostel der Schotten genoemd, werd circa 521 in Ierland's Noordwesthoek geboren. Hij was van koninklijke bloede en die aard verloochende zich niet: helder, moedig, zelfs onstuimig - maar ook deemoedig, en begaan met de medemens.

Al jong werd hij tot een klooster toegelaten en vond zijn bestemming in de studie van de heilige Schriften. Ierland kende het oorspronkelijke christendom door zijn contacten met het Oosten - lang voordat een kerkelijke organisatie de Romeinse gewesten begon te kerstenen. Pas in 431 immers heeft een Paus, Coelestinus, de eerste bisschop gestuurd naar „de Ieren die in Christus geloven”. Daarmee is vastgelegd, dat Rome niet de hand heeft gehad in de kerstening van Ierland.

Deze Ierse christenheid, gevormd door Gods Geest - door middel van het gesproken en geschreven woord van Jerusalem's vluchtelingen - had diepe eerbied voor dat woord. De kloosters gaven veel tijd en moeite voor het kopiëren van de heilige geschriften: om daar hun zendelingen mee uit te rusten naar Westeuropa. De oudste en beroemdste manuscripten zijn Ierse boeken: het Psalter van Columba (6e eeuw), Book of Durrow (7e eeuw) en Book of Kells (ca. 800).

Zo had Columba eens een psalter gekopieerd - het wordt nog bewaard in de universiteitsbibliotheek van Dublin. Dat psalter was eigendom van zijn oude leermeester Finian, die het van Rome had meegebracht. Columba had gevraagd het te mogen overschrijven - dat was hem geweigerd. Maar het boek lag in de kloosterkerk, dagelijks te bezien. En Columba schreef het heimelijk over in de koude kerk, 's nachts bij kaarslicht. Toen hij het klaar had liep hij tegen de lamp. Finian eiste de kopie op als zijn rechtmatig eigendom. Columba weigerde. Het werd een rechtsgeding, waarbij koning Diormit van Tara de klassieke uitspraak deed: „aan elke koe komt haar eigen kalf toe - aan ieder boek behoort zijn eigen kopie”.

Columba had het eerste proces inzake het auteursrecht verloren. Dat is een zegen geworden voor de verbreiding van het Evangelie, voor Schotland en voor Westeuropa. Wat gebeurde namelijk? Sommige bronnen zeggen: Columba riep zijn clan te wapen tegen koning Diormit. Waar of niet, in elk geval is deze koning in 561 door Columba's clan verslagen. En 2 jaar later vertrok Columba

DOOR
D. W. L. MILO
DALMALLY

uit Ierland, met 12 monniken op zoek naar een eiland om zendingsarbeid te beginnen. Men zegt: onder de gelofte even-veel zielen te bekeren, als er in de veldslag verloren waren gegaan.

Zo kwam hij in 563 op het eilandje Iona aan, net buiten het gezicht van Ierland. Dat eilandje van enkele vierkante kilometers is een vulcanische afspitsing van het grotere eiland Mull, hier vlak voor onze kust: tegenover het stadje Oban, waar we wekelijks gaan winkelen. Columba kreeg het eilandje Iona present van zijn neef, de koning van de alhier sedert 501 gevestigde Schotten. De relatie met deze immigrantenvorst gaf hem tevens toegang tot de oorspronkelijke bevolking van deze streken: de Picten, die hun naam in tientallen plaatsnamen als Pitlochry hebben achtergelaten. Zo lag West-Schotland open voor Columba's zending. Bovendien leidde hij tal van zendelingen op, die kloosters stichtten in Engeland en overzee. Het was vanuit een van zulke kloosters, dat Willibrord en Bonifatius anderhalve eeuw later de Noordzee overstaken.

Columba stichtte een geestelijke werkgemeenschap, die een eigen kloosterkerk bouwde, eigen hutten maakte, eigen landbouwvoorzieningen trof en zich vooral bezighield met vasten, gebed, bijbelstudie en het zendingswerk onder de Schotten. Columba was daarin ieder tot een voorbeeld van ijver, nederigheid en godsvrucht. Van zijn leven zijn verscheidene beschrijvingen gemaakt. Zijn achtste opvolger, de abt Adamnan, gaf een eeuw na dato nog een boeiende levensbeschrijving van Columba, berustend meest op mondelinge gegevens. Hoewel veel legendarisch materiaal door het historische werd geweven, is Adamnan's verhaal zeer leesbaar en met liefde opgesteld. Ja

met zoveel liefde, dat hij Columba's wijding tot priester een vergissing noemt: Columba zou tot abt worden gewijd maar zijn deemoed weerhield hem er van te protesteren. Ook schrijft Adamnan, dat Columba (vanwege die veldslag?) eenmaal geëxcommuniceerd zou zijn, maar dan vanwege onbeduidende en vergeeflijke zaken; terwijl trouwens de ban „door een wonder vrijdeld was”... Men proeft hier meer de smaakmaker dan de historicus. De werkelijkheid - dat aan Columba niets menselijks vreemd was - zou de heilige nog aantrekkelijker hebben gemaakt.

In zijn lange leven van heiligheid, harde ontbering en beproefde naastenliefde heeft Columba zijn oude natuur vorstelijk bedwongen. Zijn moed is gebleven - maar zijn vurige onbesuisdheid en zijn hoge afkomst bleken later nergens meer. Hij deelde werk en armoede met zijn broeders en nam geen uur voor zichzelf. Tot zijn dood was hij werkzaam; zijn laatste daad was alweer het overschrijven van een psalmboek. Tijdgenoten zeiden dat hij altijd vriendelijk was, dat de vreugde in de Geest van zijn gezicht straalde. Een mooi getuigenis.

Zoals bij alle beschrijvingen van heiligenlevens komen er wel wat veel wonderen in voor. De lezer is vrij ze al of niet te geloven; bedenkende dat ook de eerste zendelingen uit de Bijbel Gods hulp in de vorm van veel wonderen mochten ervaren. Aan de andere kant blijkt uit Adamnan's gegevens, dat Columba begiftigd is geweest met een grote mate van helderziendheid en geneeskraft.

Hij zag bijvoorbeeld in zijn geest, dat een onverwachte gast onderweg te kampen kreeg met storm; door zijn gebed kwam de gast goed terecht op Iona. Zo waarschuwde hij zijn monniken bijtijds voor de komst van een walvis tussen de eilanden. En eenmaal op het eiland Skye voorzag Columba de landing van een oude man, die ter plaatse gedoopt zou worden, zou sterven en begraven worden; hetgeen diezelfde dag gebeurde.

Ook zijn overwicht op dieren was opvallend. Hij kon ongetemde dieren tot zich roepen en ze gehoorzaamd hem. Een plaag van adders werd door hem opgelost. Columba was de eerste, die over het monster van Loch Ness heeft gerapporteerd: hij moet een van zijn mensen tegen een aanvallend monster hebben beschermd. En vlak voor zijn dood kwam het witte werkpaard van het klooster bij zijn abt „afscheid nemen”. Men zegt dat het dier tranen liet aan de borst van zijn meester; er zijn schilderijen van dit tafreel in omloop.

Ook zijn veel genezingen door Columba verricht, zowel nabij als op

afstand. Zelfs na zijn dood zou hij nog mensen hebben gesterkt of geholpen. De Angel-Saksische koning Oswald verklaarde, in een visioen door Columba gesterkt te zijn voor een strijd, met woorden uit Jozua 1. En Adamnan getuigt: dit heb ik van onze vorige abt vernomen, die het zelf uit de mond van koning Oswald heeft opgetekend.

Toen zijn leven op een eind liep toonde hij een vermoeidheid, die bij 75 jaar niet verwonderlijk mag heten. Eens is hij langs de weg, tussen de landingsplaats en het klooster, gaan zitten uitrusten. Al duizend jaar is deze plek door een keltisch kruis aangegeven.

Als andere helderzienden wist Columba dag en uur van zijn dood. Er was voor hem geen verschrikking in. Hij was bereid God te ontmoeten, had zijn aardse zaken geregeld en zijn opvolger aangewezen. Zo bleef hij zijn laatste dag rustig aan het werk: het overschrijven van een psalmboek. Hij was gekomen tot psalm 33: „Gods oog rust op wie Hem vrezen”. Toen legde hij de pen neer. Kijk, zei hij tot zijn knecht, psalm 34 is een goed begin voor mijn opvolger: „mijn zonen, komt, luistert naar mij”. Daarop sprak hij nog met de broeders en bond hen op het hart, onder elkaar wederkerige en ongeveinsde liefde te hebben met vrede. En woonde de vesper bij.

Te middernacht - de nacht van Zaterdag op Zondag van Pinksteren - miste zijn knecht de abt. Hij zocht en vond hem in de donkere kerk... Terecht besluit Adamnan zijn levensbericht: „Columba was een eerbiedwaardig man, in wie God zijn heer-

lijke naam voor een heidens volk heeft geopenbaard door wonderkrachten".

Zoals Columba had voorspeld zijn later tientallen koningen en hertogen naar het eilandje Iona gekomen - zij het om er te worden begraven, nabij de heilige. Wij telden zeker 60 graven van hooggeplaatsten uit alle eeuwen. En voor ons persoonlijk is het een wonder gedachte: dat de smalle landweg, waaraan wij wonen, in vroeger eeuwen de koningsweg naar Iona was. Al die plechtige stoten zijn hier langs gekomen, namen de Pass of Brander, trokken door het mooie Glenn Lonan, staken over naar het eilandje Kerrera, vandaar naar Mull en verder naar Iona.

Die naam Iona berust eigenlijk op een misverstand. Oude handschriften spreken over Iova Ensula = het eiland (van) de I of Hi. Bij het kopiëren werd langzamerhand de V in een N veranderd. De schrijffout kan gemakkelijk verklaard worden: niet alleen verschilt de V nauwelijks van de N - maar men heeft zeker ook gedacht aan de Hebreeuwse naam Jona, die dezelfde is als de Latijnse naam Columba. Beide betekenen duif, symbool van onschuld en reinheid. Ook van de Geest Gods.

Wij besluiten met het aan Columba toegeschreven nederige gebed:

Almachtige Vader, Zoon en Heilige Geest, eeuwige, altijd gezegende genadige God, sta mij, de minste der heiligen, sta

mij toe dat ik een deur mag bewaken in Uw paradijs; dat ik de kleinste deur mag bewaken, de laatste deur, de donkerste, koudste deur, de minst gebruikte deur, de krakerigste deur.

Als het maar in Uw huis mag zijn, o God!

Als het maar mag zijn, dat ik Uw glorie van verre kan zien, en dat ik Uw stem hoor, o God!

En mag weten dat ik bij U ben, bij U, o God!

15 jaar Signaalkampen

Dit jaar viert de Stichting Signaalkampen haar derde lustrum. Signaalkampen zijn zomerkampen voor middelbare scholieren, maar... anders dan andere kampen. Wat dacht je van zo'n onvergetelijke week zeilen, fietsen of pionieren? De Stichting Signaalkampen organiseert dit jaar elf van deze kampen.

Kampen

Neem nou bijvoorbeeld een zeilkamp. Lekker een week lang rondvaren over de Friese meren. Kun je niet zeilen? Geen nood, dat heb je zo onder de knie. En bovendien is er altijd gezelligheid en plezier. Veel zingen, zwemmen, watergevechten houden of rondstappen in een leuk Fries dorpje. Maar behalve de zeilkampen organiseert de Stichting Signaalkampen ook fiets- en landkampen. Daarvoor verplaatsen we ons een week lang naar de Achterhoek in een kampeerboerdery. Een schitterende omgeving die prima geschikt is voor wandel- en fietstochten en voor een speurtocht of alternatieve sportdag. Niet te vergeten

de vossejacht, die iedere keer het Achterhoekse dorp weer in rep en roer brengt.

Christelijk

Signaalkampen zijn christelijke kampen. Dat betekent dat we naast alle lol ook op een normale manier met het geloof om willen gaan; daarom staan de kampen ook ieder jaar in een bepaald thema. We maken tijd vrij om met elkaar te praten over alles wat ons daarbij bezig houdt. Het is juist deze combinatie van plezier maken en serieus zijn, die de kampen zo onvergetelijk maakt. En wil je je vrienden, die je in deze week gemaakt hebt, nog eens terug zien, dan kan dat. Daarvoor organiseren we de reünie in de herfstvakantie, die drie dagen duurt.

Dat zijn de Signaalkampen; kampen die worden geleid en georganiseerd door een groep jongeren, die dit helemaal vrijwillig doen. Voor hen is het ook vakantie.

Interesse?

Is je interesse gewekt en wil je meer weten over die Signaalkampen? Vraag dan ons gratis affiche aan met alle informatie bij: Stichting Signaalkampen der C.S.B., Postbus 5349, 1007 AH Amsterdam - 020-120374.

Administratie

Administratie-adres:

Kon Wilhelminalaan 38
3956 TD Leersum
Tel. 03434-54288

Abonnementen:

Het aanvragen of opzeggen van abonnementen: uitsluitend bij de administratie. Abonnementen kunnen ieder moment ingaan, doch slechts per 31 december eindigen. Opzeggen uiterlijk tot 15 nov.

Abonnementsprijs:

f 45,- per jaar of f 24,- per halfjaar.
Buitenland f 55,- per jaar of f 70,- per luchtpost.
Gironr. 404945 t.n.v.
Geref. Persver. Opbouw,
Brabantlaan 122
2101 SK Heemstede
Tel. 023-285825

Advertentieprijs:

40 ct. per mm.
familieberichten 35 ct p. mm.
Advertenties inzenden tot
dinsdagmorgen 10.00 uur.

Advertenties en druk:

Drukkerij „Steenbergen”
Nooitgedacht 3
3701 AL Zeist
Tel. 03404-22452

Zoudt u gelukkig getrouwd willen zijn?

Bel of schrijf naar het

„Christelijk Huwelijksbureau”

POSTBUS 8 — 7450 AA HOLTEN

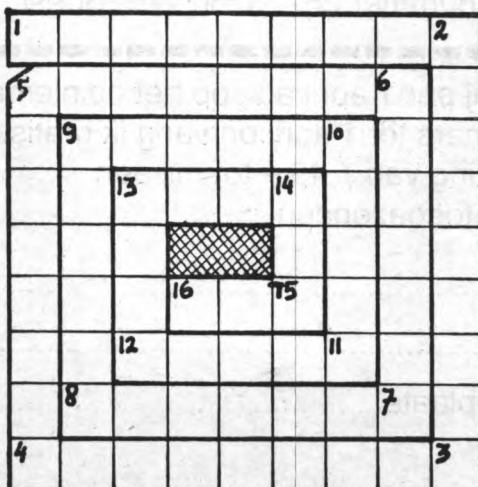
TEL. 05483 - 3277

In de spiraal-figuur moeten namen uit de Bijbel worden ingevuld. De laatste letter van iedere naam is meteen de eerste letter van de volgende naam. Hier komen de omschrijvingen.

- 1 - 2 In deze stad was Jezus thuis (zijn eigen stad staat er in Mattheüs 9: 1). Later wordt de stad veroordeeld omdat de mensen niet geloofden in de Here Jezus. Matth. 11: 23. Nu is de stad een ruïne.

- 2 - 3 De naam van een provincie in Griekenland waar Paulus als eerste het Evangelie verkondigde. Dat gebeurde nadat hij een droom van God had gehad. Handelingen 16: 10.

- 3 - 4 Zij was een nicht (verwante) van Maria, de moeder van de Here Jezus. Lucas 1: 36.
- 4 - 5 Toen Abram's neef Lot gevangen genomen was, kwam een vluchteling dat aan Abram vertellen. Zie Genesis 14: 13. Hoe wordt Abram daar genoemd?
- 5 - 6 Deze zoon van Salomo wordt de eerste koning van het tweestammenrijk Juda. 1 Koningen 14: 21.
- 6 - 7 Hoe heet de oudste zoon van Jozef (de zoon van Jakob)? Genesis 41: 51.
- 7 - 8 De belangrijkste knecht van Abraham heet Hij kwam oorspronkelijk uit Damascus in Syrië. Genesis 15: 2.
- 8 - 9 Als Saulus blind naar Damascus wordt geleid, komt hij in het huis van 'n meneer Judas. In welke straat woonde deze Judas? Hand. 9: 11.
- 9 - 10 Hoe heet de vader van Samuël? Hij was de man van Hanna en Peninna. 1 Samuël 1: 1 en 2.
- 10 - 11 Als Jezus gevangen is genomen, wordt hij eerst naar de schoonvader van Kajafas de hogepriester gebracht. Hoe heette die schoonvader? Johannes 18: 13.
- 11 - 12 Waneer Paulus uit Antiochië vertrekt voor zijn tweede zendingsreis gaat met hem mee. Handelingen 15: 40.
- 12 - 13 De eerste koning van het volk Israël heette 1 Samuël 10: 21.
- 13 - 14 Timotheüs was een goede helper van Paulus. Timotheüs had een erg gelovige grootmoeder en moeder. Hoe heette zijn grootmoeder? 2 Timotheüs 1: 5.
- 14 - 15 De Israëlieten komen op hun tocht uit Egypte naar Kanaän in een woestijn. Dat was tussen Elim en Sinai. Hoe heet die woestijn? Exodus 16: 1.
- 15 - 16 De Farao van Egypte zei tegen zijn volk dat ze de jongens die bij de Israëlieten werden geboren in de rivier moesten gooien. Hoe heet die rivier? Exodus 1: 22.

Oplossing vorige week. 1. Theophilus - 2. Johannes (de Doper) - 3. Gezang 2 - 4. Gezang 66 - 5. herberg - 6. Nazareth - 7. priester-leviet-samari-taan - 8. Mozes en Elia - 9. discipelen - 10. Bethanië.

Kerknieuws

Candidaat C. Smit te Ochten

Op 26 januari jl. werd in Hardinxveld-Giessendam een vergadering gehouden van de kerken in de regio Dordrecht/Gorinchem. Op deze vergadering werd kandidaat C. Smit na onderzoek toegelaten tot de volle dienst van Woord en sacramenten, conform artikel 6 van het Akkoord van kerkelijk samenleven.

Candidaat Smit is door de gemeente Culemborg beroepen als haar toekomstige predikant.

Ned. Geref. Kerk Zwolle I

De scriba van de kerk, br. M. Lok, is verhuisd en woont thans: Jellissenkamp 56, 8014 EX Zwolle. Telef. 038-655615. Subsriba is br. E. H. Brinkman, Julianastraat 30, 8019 AW Zwolle. Girorekening: 273.22.73.

Ned. Geref. Kerk Maastricht

In verband met de carnavalsoverlast in de binnenstad wordt de middagdienst van zondag 4 maart a.s., welke aanvangt om 17.00 uur, gehouden in het gebouw van de Evangelische Gemeente, Aesculaapstr. 4, Maastricht

Wist U dat

Evangelische Camping

„'t BELOOFDE LAND"

in het voor- en najaar groepsaccommodatie ter beschikking heeft?

Denkt U eens aan ons voor koffiebarweekend, reünie o.d. Vraag folder.

Bosweg 17 — 3781 NG Voorthuizen

ZATERDAG 3 MAART

zal er in de Ned. Geref. Kerk aan de Troosterlaan in Utrecht weer een

JEUGDDAG

gehouden worden.

Thema: **Werk en werkloosheid.**

Naast een spreker zal er ook een forum zijn ter beantwoording van vragen. Natuurlijk wordt er ook aandacht besteed aan spel en ontspanning. Voor een warme maaltijd wordt gezorgd.

Aanvangstijd: 1600 uur.

Voor inlichtingen tel. 030-881591.

Iedereen is van harte welkom!

=====

DRUKKERIJ

«steenbergen»

sinds 1901

VOOR UW
FAMILIEDRUKWERK

Nooitgedacht 3 — 3701 AL Zeist
Telefoon 03404-22452

=====

Een weekendje uit met club of vereniging???

neem dan eens de tent mee.
Compleet ingerichte groepsaccommodatie aanwezig.
Voor meer informatie:

Recreatiecentrum „Ackersate"

Harremaatweg 26

3781 NJ Voorthuizen - Tel. 03429-1274

Voordeelaanbieding

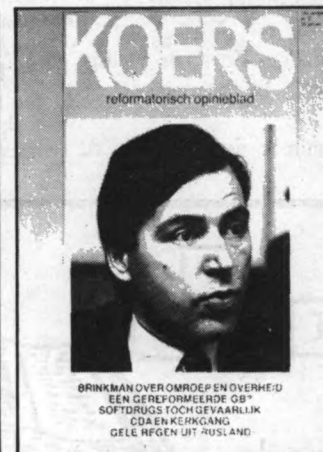
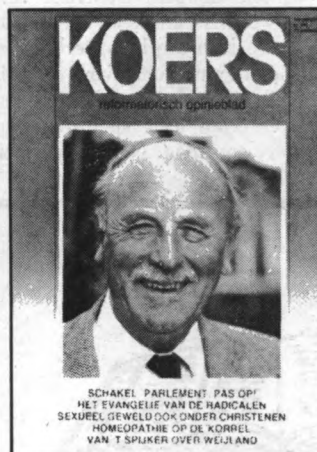
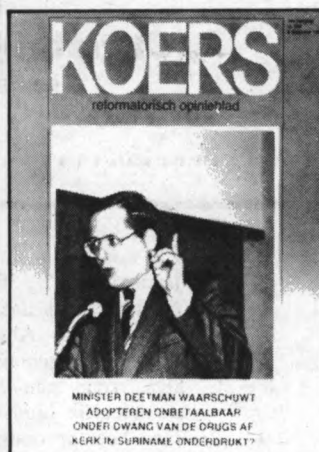
KOERS

slaat aan

Het snel groeiende christelijke opiniemagazine Koers doet u een voordelig aanbod.

Wanneer u zich nu op Koers abonneert, krijgt u de nummers tot 1 april gratis. Voor het abonnement voor 1984 vanaf 1 april betaalt u dan f 45,—.

U bent zo elke twee weken in de gelegenheid kennis te nemen van diepgravende interviews en reportages op het gebied van politiek en parlement, economie en vakbeweging, kerk en theologie, terwijl verder ontwikkelingen op vele terreinen in de samenleving op journalistiek verantwoorde en gemakkelijk leesbare wijze gevolgd en becommentarieerd worden, vanuit de norm van Gods Woord.

Vul daarom vandaag nog onderstaande bon in.
Uitknippen en opsturen naar Administratie Koers,
Antwoordnummer 257, 3760 WB Soest.

Ja, ik abonneer mij per 1 april a.s. op het opiniemagazine KOERS. De nummers tot 1 april ontvang ik gratis.
Ik wacht met betaling van f 45,— tot mij een acceptgirokaart is toegezonden.

Naam

Adres

Postcode en woonplaats

Handtekening